

Vývoj českého soukromého školství po roce 1989

Po roce 1989 se soukromé školství v České republice začalo rozvíjet velmi intenzivně. I když soukromí investoři nevtrhli do školství s takovou razancí jako do ostatních oblastí, výrazně český vzdělávací systém ovlivnili. Jejich vliv je výraznější a patrnější, čím vyšší je stupeň školské soustavy.

Extrémní růst počtu studentů soukromých VŠ

Velký zájem o terciární vzdělávání je patrný zejména v posledních letech. Mezi roky 2000 a 2010 se počet vysokoškolských studentů zdvojnásobil a v aktuálním akademickém roce jich v České republice studuje téměř 400 tisíc. Veřejné vysoké školy navštěvuje 86 % všech vysokoškoláků a za posledních deset let jejich počet vzrostl o 80 %. Studentů soukromých vysokých škol je sice pouze 14 %, ale dynamika růstu jejich počtu je extrémní, což dokazují data, která říkají, že v roce 2010 studovalo na soukromých školách 28x více vysokoškoláků než v roce 2000 (celkem 57,4 tisíc studen-

tů). V průběhu posledních 10 let se počet soukromých škol zvýšil více než 5x a celkem jich je v ČR registrováno 44. Počet veřejných vysokých škol vzrostl pouze nepatrně, na 26. Z hlediska oborů se soukromé vysoké školy z více než poloviny zaměřují na ekonomické vědy, z necelé čtvrtiny na humanitní a společenské vědy. Veřejné vysoké školy se jednou čtvrtinou kapacit věnují technickým vědám, následují ekonomické vědy, humanitní a společenské vědy a pedagogika a sociální péče.

Podíl počtu studentů soukromých VOŠ klesá

Vyšší odborné školy datují svoji existenci od roku 1996, kdy byla

uzákoněna možnost jejich vzniku. Ve školním roce 1996/97 jich bylo v České republice 107 veřejných, 40 soukromých a 11 církevních. Jejich počet od té doby pozvolna roste, bez výrazných změn ve struktuře, a ve školním roce 2010/11 bylo v ČR evidováno 182 vyšších odborných škol. Počet studentů soukromých škol však klesá. V roce 1996/97 studovala na soukromých školách celá jedna třetina všech středoškoláků, nyní je to pouze 25 %. Oborově se soukromé školy téměř z jedné čtvrtiny zaměřují na právo a právní činnosti. Více než čtvrtina veřejných škol se naproti tomu věnuje výuce zdravotnictví, výrazně jsou také zastoupeny i pedagogika a sociální péče a ekonomika s administrativou.

Podíl žáků soukromých SŠ dlouhodobě pod 15 %

První soukromé střední školy vznikly ve školním roce 1991/92 a jejich žáci představovali pouhé jedno procento všech středoškoláků. O čtyři roky později se jejich podíl zvýšil na 13 % a v posledních pěti letech se ustálil na 14 %. Žáci soukromých středních škol dávají přednost oborům ukončeným maturitní zkouškou. Na soukromých školách jsou nejvíce navštěvovány obory ekonomické a hotelnictví. Žáci veřejných škol studují častěji na gymnáziích a technické obory. Výhradně na gymnázia, pedagogiku a sociální péči se soustřeďují církevní školy.

Množství soukromých MŠ a ZŠ je nízké

Soukromé mateřské a základní školy vznikaly ihned počátkem 90. let. Jejich počty jsou ovšem ve srovnání s veřejnými mateřskými a základními školami nepatrné a podíl dětí a žáků tyto školy navštěvujících nedosahuje v aktuálním školním roce ani dvě procenta.

Tomáš Chrámecký
odbor vnější komunikace